

М. Є. Давіденко, В. І. Ткаченко

Левен, Лювен

ЛЕВЕН, Лювен (валлон. Lovin, лат. Luvanium, нідерланд. Leuven, нім. Löwen, фламанд. Luik, франц. Louvain) – місто в Бельгії, науковий, освітній та індустріальний центр регіону Брюссель-Столиця. Знаходиться за 26 км на Сх. від Брюсселя. Пл. 56,6 км². Насел. 98 002 особи (2015). Порт на берегах р. Дейле та каналі, що зв'язує Л. із Шельдою. Працює низка підприємств металооброб., лісопил., хім. і текстил. пром-стей. У 18 ст. почало інтенсивно розвиватися броварство: 1764 в Л. було 52 броварні. Завдяки бровар. традиціям, а зокрема сорту пива «Стелла Артуа» Л. набув світ. слави. У 20 ст. унаслідок об'єднання левен. бровар. компанії «Стелла Артуа» з валлон. бровар. компанією «Підбьоф» створ. корпорацію «Інтербрю» – одного з найбільших виробників пива у світі та найбільшого виробника пива в Україні (див. «Десна» Чернігівський пивоварний завод, Миколаївський пивзавод «Янтар» і Харківський пивоварний завод «Рогань»). У Л. розташ. штаб-квартира цієї міжнар. корпорації. 1425 герцог Жан IV Брабантський і Папа Римський Мартин V заснували Левен. катол. університет, який з перервою діє й нині. Відкриття при ньому особливого філос. колегіуму для освіти майбут. священників стало однією з причин розгортання бельг. революції 1830. У 1893 у складі Левен. катол. університету функціонували с.-г., політех., мист., пром. і буд. відділи, викладали 83 доц. і навчалися 1630 студентів, які мешкали у 4-х колегіях. Будівлі університету – 16–20 ст. У 1930-х рр. до Л. прибула значна кількість галиц. молоді, відтоді укр. студент. громада (понад 80 осіб) стала однією з найбільших небельг. студент. груп. Укр. студенти головували в Об'єдн. студентів-іноземців у Л. У післявоєнні роки у Левен. університеті навч. понад 70 українців. Тоді ж був відкритий Укр. студент. дім. 1946–97 у Л. виходив ж. «Голос Христа Чоловіколюбця». 1947 створ. Укр. наук.-осв. товариство, при якому 1948–49 існувало прес. бюро. 1956 у Л. надруковано працю В. Маркуся «L'incorporation de l'Ukraine subcarpatique à l'Ukraine soviétique» / «Включення Підкарпатської України в Радянську Україну». 1968 унаслідок конфлікту між нідерландо- і франкомов. спільнотами Левен. катол. університет розділено на франкомовний (переведено у м. Левен-ля-Ньов у Валлон. регіоні) та нідерландомовний. У Л. діє парафія УГКЦ. Уперше в писем. джерелах Л. згадується 884 як табір норманів. Наприкінці 9 ст. – резиденція графів, від 1106 – Левенських (пізніше – Брабантських) герцогів. На зламі 11–12 ст став важливим пром. і екон. центром Брабанту, зокрема з сукнарства. Пізніше

прославився завдяки виготовленню лляного одягу. Після повстання 1378 ткачі домоглися певної участі в упр. містом. У 11–16 ст. була досить розвинена торгівля. Під час 1-ї та 2-ї світ. воєн Л. окупували нім. війська, які зруйнували значну частину будівель, зокрема й університет. б-ки. Від часів середньовіччя в Л. збереглося радіально-кільц. планування; готичні будівлі – церкви св. Квінтена (бл. 1200 – 1450), св. Гертруди (1252 – 1453), св. Петра (бл. 1452 – після 1507); кам'яна дарохоронильниця заввишки 12 м (бл. 1450, арх. М. де Лайєнс), низка житл. будинків. У стилі бароко зведена церква св. Михаїла (1650–66, арх. В. Гесіус). До унікал. пам'яток бельг. архітектури належить Левен. ратуша, побудована 1440–60 у стилі брабант. пізньої готики. Її фасад оздоблений різноманіт. архіт. прикрасами та 234 статуями, своєрід. портрет. галереєю художників, учених, істор. особистостей, які відіграли визначну роль у житті міста й університету. На кронштейнах вирізьблені біблійні сцени. У внутр. приміщеннях ратуші розміщені картини місц. майстрів і 4 роботи бельг. скульптора 19 ст. К. Менсьє. У колегіал. церкві св. Петра на Великому майдані зберігаються полотна художників 15 ст., зокрема й «Таємна вечеря» та «Мучеництво святого Еразма» Д. Баутса. Автент. вигляд має своєрідне містечко у Л. – Великий бегінаж (серед. 13 і 16 ст.). Він (разом із ін. 12 фламанд. бегінажами) та дзвіниця колегіал. церкви св. Петра внесені до Списку всесвіт. спадщини ЮНЕСКО. В істор. центрі Л. – Великий ринок, на якому влітку проходять щотижневі муз. концерти і ярмарки. У ботан. саду Левен. університету, який закладено 1738, зростає бл. 800 рослин.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. М. Kohut. Ukrainiens in Belgium // Ukraine and Ukrainians throughout the Wold. Toronto; Buffalo; London, 1944;
2. J. de Borchgrave d'Alten, E. van Cauwenberghe, J. Francotte. Kunst te Leuven. Leuven, 1946;
3. Лювен 1930–1985. Українські Студенти у Лювенському Католицькому Університеті. Торонто, 2001;
4. Belgique, un état d'esprit. Bruxelles, 2001.

Покликання на статтю:

Левен, Лювен / М. Є. Давіденко, В. І. Ткаченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-53669>. – Останнє поновлення : 1 січ. 2023.

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).